

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Sžo/24/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014202009
Dátum vydania rozhodnutia: 04.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014202009.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a zo sudkýň JUDr. Nory Halmovej (sudca spravodajca) a JUDr. Petry Príbelskej PhD. v právnej veci žalobcu: V., zastúpený: JUDr. Veronika Keszeliová, advokátka, Lopúchová 9, Bratislava, adresa pre doručovanie: K. Mikszátha 6, Rimavská Sobota, proti žalovanému: Paneurópska vysoká škola, Tomášikova 20, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia rektora Paneurópskej vysokej školy č. PO-335/2014 zo dňa 1. októbra 2014, konajúc o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/254/14-26 zo dňa 18. novembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/254/14-26 zo dňa 18. novembra 2015 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

1.1 Napadnutým rozsudkom č.k. 2S/254/2014-26 zo dňa 18.11.2015 Krajský súd v Bratislave napadnuté rozhodnutie žalovaného č. PO-335/2014 zo dňa 01.10.2014 zrušil podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Ďalej rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 432,30 € na účet právnej zástupkyne žalobcu do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

1.2 Predmetom súdneho prieskumu zákonnosti bolo rozhodnutie žalovaného č. PO-335/2014 zo dňa 01.10.2014, ktorým rektor Paneurópskej vysokej školy nevyhovel žalobcovej žiadosti zo dňa 18.09.2014 o vrátenie školného za akademický rok 2010/2011 z dôvodu opätovného zápisu do druhého ročníka bakalárskeho stupňa štúdia.

1.3 Krajský súd v Bratislave v odôvodnení rozsudku poukázal na niekoľko podmienok, ktoré musia byť splnené, aby mohlo byť rozhodnutie správneho orgánu (vrátane subjektu v postavení správneho orgánu)

preskúmané súdom na základe žaloby. Musí ísť o také rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Ďalšou podmienkou je, že ide o rozhodnutie, ktorým bola fyzická alebo právnická osoba ukrátená na svojich právach, pretože v správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.). Predpokladom postupu súdu podľa 2. hlavy V. časti O.s.p. je, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť (§ 247 ods. 2 O.s.p.), alebo rozhodnutie právoplatné v dôsledku toho, že proti nemu právny predpis nepripúšťa opravný prostriedok. Poslednou podmienkou prípustnosti súdneho prieskumu je to, že nejde o rozhodnutie, ktorého preskúmanie je vylúčené zákonom (§ 248 O.s.p.).

1.4 Správne súdnictvo v SR vychádza z princípu generálnej klauzuly (čl. 46 ods. 2 Ústavy SR) s negatívnou enumeráciou (§ 248 O.s.p.). Preto každý, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak; z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

1.5 Podľa nálezov Ústavného súdu SR (napr. sp. zn. III. ÚS 183/2003, I. ÚS 354/08) a uznesení Najvyššieho súdu SR (napr. sp. zn. 8Sžf/29/2010) môžu byť predmetom preskúmania súdom aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú predpísané formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb. Súdna prax ustálila, že rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb. Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy.

1.6 S ohľadom na vymedzenie žalobných dôvodov a stanovisko žalovaného prípadlo súdu posúdiť predovšetkým otázku, či napadnuté rozhodnutie rektora Paneurópskej vysokej školy o žiadosti žalobcu na vrátenie školného je rozhodnutím, ktoré podlieha súdnemu preskúmaniu na základe žaloby podľa 2. hlavy V. časti O.s.p.

1.7 Krajský súd je toho názoru, že žalovaný ako súkromná vysoká škola, ktorá bola na základe udeleného štátneho súhlasu začlenená do siete vysokých škôl v Slovenskej republike, nadobudol postavenie subjektu, ktorému bolo zákonom o vysokých školách zverené oprávnenie rozhodovať o právach a povinnostiach študentov v oblasti verejnej správy, vrátane rozhodovania o školnom a záležitostiach s ním súvisiacich (§ 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách, /ďalej len „zákon o vysokých školách“). Otázky spojené s platením školného a poplatkoch spojených so štúdiom na Paneurópskej vysokej škole sú upravené Smernicou rektora č. 3/2012 - školné a poplatky spojené so štúdiom na Paneurópskej vysokej škole (ďalej len „Smernica“), pričom podľa čl. 5 Smernice je rektor vysokej školy oprávnený rozhodovať aj o žiadostiach študentov o vrátenie školného, ktorého sa v prejednávanej veci žalobca domáhal. Rozhodnutie žalovaného o nevyhovení žiadosti žalobcu o vrátenie školného, ktoré bolo podľa jeho tvrdenia zaplatené duplicitne, sa dotýka žalobcovej majetkovej sféry a preto jeho práva a povinnosti môžu byť týmto rozhodnutím priamo dotknuté. Napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím konečným, pretože proti nemu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok. Keďže nejde o rozhodnutie, ktoré by bolo zákonom zo súdneho preskúmania vylúčené a žalobca v žalobe tvrdí, že ním bol ukrátený na svojich právach, musí byť podrobené súdnemu prieskumu zákonnosti na základe žaloby podľa 2. hlavy piatej časti O.s.p.

1.8 Krajský súd uviedol, že si je vedomý toho, že zákon o vysokých školách s výnimkou taxatívne vymedzených prípadov vylučuje aplikáciu zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, správny poriadok (ďalej len „Správny poriadok“) na konania podľa zákona o vysokých školách a preto nie je možné dovoliť sa uplatnenia procesných štandardov stanovených Správnym poriadkom. Napriek tomu je

však súd tej mienky, že postup a rozhodovanie žalovaného pri rozhodovaní o právach a povinnostiach fyzických osôb (študentov) musí rešpektovať pravidlá a princípy vyplývajúce z práva Európskej únie, okrem iného z čl. 41 Charty základných práv Európskej únie, ktorý zakotvuje právo na dobrú správu vecí verejných, ako aj odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy CM/Rec (2007) 7 členských štátov z 20.06.2007 o dobrej správe, ktoré vychádza z dodržiavania zásad zákonnosti, rovnoprávnosti, nestrannosti, proporcionality, právnej istoty, časovej primeranosti, participácie, úcty k súkromiu a transparentnosti. Princíp právnej istoty je zároveň jednou z nedeliteľných súčastí právneho štátu, ku ktorému sa Slovenská republika hlási (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR) a je tiež jedným z kľúčových prvkov pre riadne uplatnenie práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR).

1.9 Uplatnenie princípov dobrej správy v právnej praxi znamená, že každé rozhodnutie musí byť náležite odôvodnené, aby bolo transparentné a preskúmateľné (viď rozhodnutie NS SR vo veci vedenej pod sp. zn. 8Sžo/12/2009). Keďže napadnuté rozhodnutie neobsahuje prakticky žiadne skutkové ani právne dôvody, pre ktoré nebolo vyhovené žalobcovej žiadosti o vrátenie školného, nebolo možné toto rozhodnutie vecne preskúmať. Preto súd postupoval podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p. a rozhodnutie žalovaného zrušil pre nepreskúmateľnosť spôsobenú nedostatkom dôvodom. Súd tiež podotýka, že vecné odôvodnenie nevrátenia školného obsiahnuté v písomnom vyjadrení žalovaného k obsahu žaloby nemohol súd pri posudzovaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia vziať do úvahy, nakoľko pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

2.

2.1 Včas podaným odvolaním sa žalovaný domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave tak, že žalobu zamietne alebo alternatívne aby konanie zastavil.

2.2 V podanom odvolaní uviedol, že krajský súd sa vôbec nevysporiadal s otázkou pasívnej legitímácie subjektu, voči ktorému žaloba smeruje, pretože ako žalovaný je v žalobe označený subjekt: „Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva, Tomášikova 20, Bratislava“. Poukazuje, že rozhodnutie (predmetné rozhodnutie žalovaný nepovažuje za rozhodnutie v správnom konaní) nebolo vydané dekanom Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy (ďalej len „Fakulta práva PEVŠ“). Žaloba bola podaná voči subjektu, ktorý vo veci nerozhodoval v poslednom stupni, čo je bez ďalšieho takou vadou konania, ktorú súd nemôže reparaovať a to ani výzvou vo vzťahu k účastníkovi, aby odstránil vadu konania, a preto podľa názoru žalovaného súd nemohol v merite veci rozhodnúť tak, ako rozhodol, ale už len z tohto dôvodu mal žalobu zamietnuť. Dodáva, že krajský súd v rámci rozhodovania o žalobe vychádzal z vyjadrení dekana Fakulty práva PEVŠ prof. JUDr. Jaroslava Ivora, DrCs., t.j. z vyjadrení subjektu, ktorý vo veci nerozhodoval v poslednom stupni, preto je názoru, že súd reálne konal so subjektom, ktorý vo veci nerozhodoval v poslednom stupni, keď z vyjadrenia subjektu, ktorý vo veci nerozhodoval v poslednom stupni, považoval za poklad rozhodnutia a vychádzal z nich. Má za to, že v rámci konania došlo k tomu, že súd hoci mal žalobu zamietnuť, keďže ako žalobca je v nej označený iný subjekt ako ten, ktorý o veci rozhodol v poslednom stupni (§ 250 ods. 4 O.s.p.) - nie len že súd žalobu z uvedeného dôvodu žalobu nezamietol, ale v rámci konania si obstaral stanovisko tohto subjektu - Fakulty práva PEVŠ - ako podkladu pre rozhodnutie a následne - skutkovo aj právne nesprávne - žalobe vyhovel. Poukazuje, že Paneurópska vysoká škola je súkromnou vysokou školou, pričom jej právny režim nie je identický s právnym režimom iných typov vysokých škôl. Súkromné vysoké školy nie sú napojené na verejný rozpočet a preto v tejto otázke nemôže súd ani bez ďalšieho ustáliť, že by rozhodovanie o otázke školného bolo otázkou, o ktorej rozhoduje súkromná vysoká škola v rámci „výkonu verejnej správy“. Školné v prípadoch súkromných vysokých škôl zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 131/2002 Z. z.“) žiadnym spôsobom materiálne ani procesne nereguluje. Poskytuje len zákonný základ pre vyberanie školného (§ 93 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z.) bez akejkoľvek verejnej mocenskej regulácie. Jediná povinnosť, ktorú má vysoká škola vo vzťahu k tretím osobám, resp. k jej budúcim študentom je zverejnenie výšky školného vo vzťahu k budúcim študentom dva mesiace pred posledným dňom určeným na podávanie prihlášok na štúdium. Je názoru, že ak by rektor, hoc aj v hypotetickej rovine o

podanej žiadosti rozhodoval v podobe správneho rozhodnutia a proti tomuto rozhodnutiu by následne bola podaná správna žaloba, absencia všeobecne záväznej verejnoprávnej regulácie (na rozdiel od verejných a štátnych vysokých škôl - § 92 zákona č. 131/2002 Z. z.) mala za následok, že správny súd by v rámci preskúmania rozhodnutia rektora, riešil otázky súkromnoprávnej povahy (mal alebo nemal študent nárok na vrátenie školného z dôvodu nečerpania služieb), čo správnym súdom v rámci rozhodovania podľa piatej časti O.s.p. neprináleží. Správny súd by v merite veci nemal čo preskúmať, keďže podmienky vrátenia školného nevyplývajú zo zákona č. 131/2002 Z. z. a ani zo žiadneho iného všeobecne záväzného právneho predpisu, pretože ide o otázku súkromnoprávnej povahy.

2.3 Otázky hospodárenia vysokej školy je v otázkach Slovenskej republiky regulovaná výlučne vo vzťahu k verejným a štátnym vysokým školám (§ 16 až 19 zákona č. 131/2002 Z. z.). Ak by išlo o výkon verejnej správy, t.j. malo by sa rozhodovať v rovine správneho konania podľa všeobecne záväznej právnej úpravy, by bola verejná moc povinná na predmetnú agendu súkromnej vysokej školy finančne prispievať, čo však v prípade súkromných vysokých škôl štát nerealizuje. Neexistuje žiadny právny základ, ktorý by správne súdu poskytoval legitímny výklad, podľa ktorého sú otázky týkajúce sa školného na súkromnej vysokej škole, inštitútom verejného práva, resp. predmetom správneho konania. Keby školné na súkromnej vysokej škole bolo predmetom verejnoprávnej regulácie, fakticky by právne ani neexistoval žiadny rozdiel medzi súkromnými a inými školami a vo svojej podstate by to dokonca znamenalo ingerenciu štátu - verejnej moci do záležitostí súkromnej školy.

2.4 Zaradenie do siete vysokých škôl na základe štátneho súhlasu neznamená nič iné, ale len to, že žiadateľ - súkromná vysoká škola spĺňa všeobecné záväzné podmienky -personálne a materiálno-technické na poskytovanie vysokoškolského vzdelania a toto nemá žiadny dopad na súvisiace finančné otázky. Štátny súhlas je vo svojej podstate preto „len“ právnym titulom, resp. zákonným predpokladom na poskytovanie predmetnej služby - vysokoškolského vzdelávania v podobe súkromnej vysokej školy (§ 47 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z.), ktorá činnosť podlieha kontinuálnej kontrole - akreditácii. Výklad uplatnený krajským súdom, podľa ktorého je štátny súhlas automaticky okolnosťou, pre ktorú súkromná vysoká škola, i v otázkach súvisiacich so školným rozhoduje ako správny orgán, je podľa odvolateľa nesprávny. Krajský súd v rámci rozsudku neposkytol dostatočnú právnu argumentáciu, prečo by malo byť rozhodovanie žalovaného o odpustení/vrátení školného správnym konaním. Najmä ak uvedená skutočnosť zo všeobecne záväznej právnej úpravy výslovne nevyplýva.

2.5 Poznamenáva, že ak samotná povinnosť úhrady školného nevzniká študentovi na základe rozhodnutia vydaného v správnom konaní, ale táto povinnosť mu vzniká na základe zmluvného základu, t.j. akceptovaním výšky školného a jeho režimu, ktorú akceptáciu prejavuje študent úhradou školného a následným zápisom na štúdium, nie je možné logickým výkladom dospieť k záveru, že vrátenie školného spadá pod režim správneho konania.

2.6 Poukazuje na názor krajského súdu, že rektor Paneurópskej vysokej školy je v postavení správneho orgánu s odkazom na § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z. V tejto súvislosti poznamenáva, že predmetný § 92 sa týka výlučne verejných vysokých škôl (k tomu poukazuje na ustanovenie § 92 školné a poplatky spojené so štúdiom na verejnej vysokej škole) a štátnych vysokých škôl (§ 92 ods. 23). Uvedené ustanovenie zákona sa vzťahuje rovnako na štátne vysoké školy. Uvedené ustanovenie sa teda súkromných vysokých škôl netýka, keďže právny režim školného na súkromných vysokých škôl je obsiahnutý v § 93 zákona č. 131/2002 Z. z. Ďalej poukazuje, že ak už krajský súd odkazuje na § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z., uvedené ustanovenie aj rektorovi verejnej, resp. štátnej, súkromnej vysokej školy ukladá možnosť posúdiť žiadosť o zníženie, odpustenie alebo odloženie splatnosti úhrad školného, avšak nie otázku vrátenia školného, čo opätovne podčiarkuje skutočnosť, že predmetná žiadosť žalobcu, ktorý žiadal o vrátenie školného, nie je vecou, ktorá sa posudzuje v rámci správneho konania, keďže ide nad rámec možností obsiahnutých v § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z.

2.7 Ďalej žalovaný uvádza, že správne konanie je konaním verejno-mocenským, v ktorom je účastník konania v zásade v subordinačnom postavení vo vzťahu k orgánu, ktorý koná a rozhoduje. Paneurópska vysoká škola by konala v rozpore so zákonom, keby rozhodovanie o otázkach súkromno-právnych

(vrátenie/odpustenie školného) podliehalo režimu správneho konania, v ktorom by vystupovala vo vzťahu k študentovi z pozície verejno-mocenskej. Ak zákon neurčuje, že sa o vrátenie školného má rozhodovať v takomto procesnom režime, potom je potrebné mať za to, že s odkazom na čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, posudzovanie žiadosti študenta o vrátenie školného na súkromnej vysokej škole nie je a nemôže byť správnym konaním.

2.8 Je názoru, že súdnu ochranu v tejto veci má žalobcovi poskytnúť všeobecný súd na základe súkromnoprávnej žaloby (napr. cez inštitút vydania bezdôvodného obohatenia, náhrady škody a pod.). Ani generálna klauzula obsiahnutá v rámci piatej časti O.s.p. pri určovaní rozhodnutí, ktoré podliehajú súdnemu prieskumu, nemôže byť interpretovaná tak, že to bude súčasne predstavovať vstup alebo porušenie práv druhého účastníka konania - žalovaného, prípadne konanie správneho súdu nad rámec zákonnej právomoci. Sám žalobca uvádza, že školné mu má byť vrátené z dôvodu „duplicitnej platby“ za druhý rok štúdia, t.j. jedná sa vo svojej podstate o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá skutočnosť má jednoznačne súkromnoprávnu povahu.

2.9 Žalovaný ďalej uvádza, že krajský súd ho vyzval v rámci konania na dodanie administratívneho spisu. Na predmetnú výzvu reagoval dekan fakulty práva PEVŠ tak, že administratívnym spisom nedisponuje, keďže vo veci nebolo rozhodnuté v režime správneho konania. Krajský súd, ale v predmetnej výzve nevyzval žalovaného na predloženie listinných dokladov k veci, ktoré by žalovaný bol býval dodal. Súd ale výslovne žiadal o doloženie žurnalizovaného administratívneho spisu a keďže žalovaný takýmto spisom nedisponuje, nie je možné mať bez ďalšieho za to, že rozhodnutie je nepreskúmateľné. Žalovaný bol a je pripravený poskytnúť súdu listinné dôkazy preukazujúce správnosť jeho postupu vo veci, avšak tieto listiny nie je možné označiť ako žurnalizovaný administratívny spis.

3.

3.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p.).

3.2 Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

3.3 Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

3.4 Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. právnická osoba so sídlom v Slovenskej republike alebo so sídlom na území členského štátu, ktorá bola zriadená alebo založená na vzdelávanie alebo výskum je oprávnená pôsobiť ako súkromná vysoká škola, ak jej vláda Slovenskej republiky na to udelila súhlas v mene štátu.

3.5 Ustanovenie § 92 zákona č. 131/2002 Z. z. upravuje školné a poplatky spojené so štúdiom na verejnej vysokej škole. Podľa § 92 ods. 23 zákona č. 131/2002 Z. z. tento paragraf sa vzťahuje rovnako na štátne vysoké školy (školné a poplatky spojené so štúdiom na verejnej vysokej škole).

3.6 Podľa § 92 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z. školné a poplatky spojené so štúdiom sú výnosom vysokej školy.

3.7 Podľa § 93 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z.z. školné a poplatky spojené so štúdiom na súkromnej vysokej škole určí súkromná vysoká škola vo svojom vnútornom predpise. Výška poplatku za uznávanie dokladov o vzdelaní vydaných mimo členských štátov na účely výkonu regulovaných povolání je 99,50 €.

3.8 Podľa § 93 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. súkromná vysoká škola zverejní najneskôr dva mesiace pred posledným dňom určeným na podávanie prihlášok na štúdium (§ 57 ods. 5) školné a poplatky spojené so štúdiom podľa ods. 1 na nasledujúci akademický rok.

3.9 Paneurópska vysoká škola vydala dňa 11. júna 2012 Smernicu rektora č. 3/2012, ktorou upravila školné a poplatky spojené s štúdiom na Paneurópskej vysokej škole. Smernica nadobudla platnosť a účinnosť dňa 12. júna 2012.

3.10 Podľa § 102 ods. 2 písm. g/ zákona č. 131/2002 Z. z. Ministerstvo registruje štatút verejnej vysokej školy a štatút súkromnej vysokej školy.

3.11 Podľa § 244 ods. 2 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmavajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

3.12 Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy (druhá hlava piatej časti O.s.p.) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

4.

4.1 Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho spisu, Najvyšší súd SR s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchytil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

4.2 K jednotlivým odvolacím dôvodom žalovaného senát uvádza: K namietanej pasívnej legitímácii žalovaného, najvyšší súd poukazuje na Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13. júla 2011, sp. zn. 4Sžo/19/2011, podľa ktorého nesprávne označenie žalovaného v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu nebráni súdu, aby konal so správne identifikovaným žalovaným, pokiaľ táto skutočnosť nevyplýva z obsahu samotnej žaloby. Ustanovenie § 250 ods. 4 O.s.p. má kogentný charakter a ide o špeciálnu právnu úpravu účastníkov v konaní. Nesprávne označenie žalovaného v súdnom konaní o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu nebráni súdu, aby konal so správne identifikovaným žalovaným, pokiaľ táto skutočnosť vyplýva z obsahu samotnej žaloby, prípadne z obsahu pripojeného rozhodnutia a rovnako, aby správny orgán bol aj správne označený v písomnom vyhotovení rozhodnutia súdu.

4.3 Najvyšší súd zhodne s názorom žalovaného považuje za nespornú skutočnosť, že Paneurópska vysoká škola je súkromnou vysokou školou, pričom jej právny režim nie je identický s právnym režimom iných typov vysokých škôl. Právny poriadok Slovenskej republiky pozná v zásade tri kategórie vysokých škôl: vysoké školy súkromné, verejné a štátne. Právne postavenie uvedených typov vysokých škôl je odlišné, z kľúčových faktorov rozlišujúcich jednotlivé vysoké školy je práve rozsah a forma verejnoprávnej ingerencie do ich činnosti, režim ich napojenia na verejný rozpočet a otázky týkajúce sa možnosti výberu a nakladania so školným.

4.4 Práva a povinnosti, vrátane úpravy školného, týkajúce sa súkromných vysokých škôl sú predmetom úpravy vo vnútornom predpise súkromnej vysokej školy. Žalovaný s poukazom na § 93 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. otázky školného upravil v Smernici (body 3.7 a 3.9 rozsudku). V tejto veci ide o rozhodovanie právnickej osoby - vysokej školy - žalovaného, ktoré de facto môže zakladať, meniť alebo rušiť práva a povinnosti fyzických osôb - študentov, v otázke školného. Preto v prípade sporu, sa o nich rozhoduje v správnom súdnictve, aj keď procesne nejde o konanie podľa správneho poriadku. Podmienky, za ktorých súkromná vysoká škola študentovi vráti školné, si upraví subjekt (škola) vo svojom vnútornom predpise. Rovnako je súkromná vysoká škola oprávnená vo vnútornom predpise upraviť procesný postup, na základe ktorého bude v takýchto prípadoch postupovať. Úlohou správneho súdu je len preskúmať, či bol postup dodržaný a či fyzická osoba - študent bola/nebola na svojich právach ukrátená.

4.5 V tejto veci odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvého stupňa, a to že predmetné rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné z dôvodov uvedených v rozsudku súdu prvého stupňa, a ďalej tiež preto, že nebol predložený súdu administratívny spis, ktorý je potrebný pre rozhodnutie vo veci. Možno súhlasiť so žalovaným, že otázku školného a úhrad spojených so štúdiom zákon č. 131/2002 Z. z. reguluje len vo vzťahu k verejným vysokým školám a štátnym vysokým školám, konkrétne v § 92 ods. 1 až 23, čo predstavuje detailnú úpravu školného, výšku školného, režim úhrady a podobne na verejných vysokých školách. Školné súkromných vysokých škôl, je osobitne upravený v § 93 zákona č. 131/2002 Z. z. a konkrétne podmienky ponechal zákonodarca na úpravu samotnej súkromnej školy. Zákon o vysokých školách ani iný predpis nevyklučuje, aby konanie a rozhodovanie o žiadosti študenta o vrátenie školného bolo vyňaté zo súdneho prieskumu v správnom súdnictve, z dôvodu, že na konanie sa neaplikuje správny poriadok.

4.6 Súd v správnom súdnictve neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 O.s.p.).

4.7 Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení odvolacích námietok žalovaného, Najvyšší súd Slovenskej republiky s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku a teda rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/254/14-26 zo dňa 18.11.2015 potvrdil ako vecne a právne správny, keďže bez predloženia príslušného administratívneho spisu nie je možné rozhodnúť o tom, či právom chránené záujmy fyzickej osoby žalobcu boli rozhodnutím žalovaného dotknuté (§ 250j ods. 3 O.s.p. v spojení s § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.).

4.8 O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi pri verejnom vyhlásení rozsudku dňa 4. apríla 2017 priznal právo na ich náhradu. Verejného vyhlásenia rozsudku sa zúčastnila aj advokátka žalobcu. Avšak žalobca si trovy odvolacieho konania nevyčísľil v zákonom stanovenej lehote troch pracovných dní do dňa vyhlásenia rozsudku- § 151 ods.1 O.s.p., (posledný deň trojdňovej lehoty bol piatok 7. apríla 2017 a vyčíslenie trov právneho zastúpenia podala advokátka žalobcu na poštovú prepravu až v pondelok 10. apríla 2017), teda oneskorene a z obsahu spisu súd nezistil, že by žalobcovi iné trovy odvolacieho konania než sú trovy právneho zastúpenia vznikli. Z týchto dôvodov najvyšší súd rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal, procesne podľa § 151 ods.2 O.s.p., a to vzhľadom na márne uplynutie lehoty na vyčíslenie trov odvolacieho konania, pretože už nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov žalobcovi.

5.

5.1 Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov. V tejto veci sa začalo odvolacie konanie pred 1. júlom 2016, preto najvyšší súd odvolacie konanie dokončil procesne podľa ustanovení O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.